

PROMJENOM ZAKONA PROTIV KORUPCIJE U ŠKOLAMA

(Izmjena članka 107. Zakona o odgoju i obrazovanju početak uspostave kontrole nad zapošljavanjem u osnovnim i srednjim školama)

Press-materijal

Jedan od razloga zašto smo u Sindikatu zaposlenika u hrvatskom školstvu s odobravanjem dočekali izbor Željka Jovanovića za ministra znanosti, obrazovanja i sporta bio je i njegov dosadašnji saborski angažman u borbi protiv svih oblika korupcije u hrvatskom društvu. Iako korupcije u odgojno-obrazovnom sustavu ima manje nego u nekim drugim segmentima društva, korupcije u prosvjeti definitivno ima i boriti se protiv korupcije u školstvu treba bespoštedno. Sustav javne nabave, organizacija učeničkih putovanja i zapošljavanje – tri su segmenta odgojno-obrazovnog sustava u kojima se najčešće događaju korupcijske radnje.

Zapošljavanje tehnoloških viškova

Kada je riječ o zapošljavanju u školama, najveći problem već više od deset godina je zapošljavanje tehnoloških viškova. Dva su školska sindikata (Sindikata hrvatskih učitelja i Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama, prvo kroz kolektivni ugovor, a kasnije je to ugrađeno i u Zakon, osigurali sebi potpunu kontrolu nad zapošljavanjem tehnoloških viškova. Jedan od ovih sindikata čak je uspio skoro pet godina, kroz Kolektivni ugovor, osigurati i prednost pred zapošljavanjem svojim članovima. Tek nakon sudske presude Općinskog suda u Splitu diskriminirajuća odredba uklonjena je iz Kolektivnog ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama. Nakon što je eliminiran ovaj vid diskriminacije kroz sastav ovih komisija, diskriminacija članova drugih sindikata (čitaj članova Sindikata Preporod) nastavljena je do danas. Naime i kroz kolektivne ugovore i kroz Zakon o odgoju i obrazovanju onemogućen je bilo kakav uvid predstavnika Sindikata Preporod u rad ovih komisija. Kako je u hrvatskom društvu kratak put od izostanka kontrole do „zlouporebe ovlasti“ zajedničkim radom činovnika iz županijskih ureda državne uprave i sindikalista iz godine u godinu povećavali su se razmjeri sumnjivih radnji vezanih uz zapošljavanje tehnoloških viškova. Zamjena lošijeg radnog mjesta boljim, kao posljedica „lažno“ iskazanog tehnološkog viška – najčešća je posljedica dosadašnjeg rada ovih komisija u pojedinim županijama. Učlanjenje u drugi sindikat ili čak angažiranje na osnivanju podružnice drugog sindikata, različiti vidovi protuusluga, pa i plaćanje usluge novcem – tri su nedopuštene radnje proistekle iz ove pojave. Izravnu i neizravnu korist od ovakve situacije imali su pojedinci iz ureda državne uprave i pojedinci iz sindikata. Posebno je zabrinjavajuće stanje sa zapošljavanjem tehnoloških viškova u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Vrlo slično stvari stoje i u ostalim trima dalmatinskim županijama.

Rješenje problema

Bez stavljanja pod nadzor rada ovih komisija na način da se u njihov rad uključe i predstavnici Sindikata Preporod teško je pronaći rješenje za ovaj problem. Nadzor je moguće ostvariti promjenom sastava ovih komisija. Da bi se promijenio sastav komisija potrebno je promijeniti članak 107. Zakona o odgoju i obrazovanju. Najjednostavnije rješenje je povećati broj članova sa strane i ureda i sa strane sindikata s 2 na 3, s time da na sindikalnoj strani jedan član bude iz redova manjinskog sindikata u sustavu. Podsjetimo se u srpnju 2011. godine klub zastupnika Socijaldemokratske partije upravo je ovo predlagao u okviru tada provedenih izmjena zakona o odgoju i obrazovanju. Prethodno su se na Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora predstavnici tada najjače oporbene stranke, a danas najjače vladajuće stranke, također, zalagali za ovo rješenje. Argumentom snage, a ne snagom argumenta, spomenuto rješenje nije involvirano u tekst Zakona. Kako će kroz nekoliko mjeseci ovaj problem opet biti aktualan, a kako se najavljuje mijenjanje školskog

zakonodavstva, Sindikat Preporod će uskoro prema ministru Željku Jovanoviću uputiti prijedlog sljedećeg sadržaja:

Predmet: Izmjena članka 107. zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

Poštovani Ministre!

Upućujemo Vam prijedlog izmjene članka 107. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi za koji očekujemo da bude u najskorije vrijeme uvršten među Izmjene i dopune Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi predložene od Vlade Republike Hrvatske na usvajanje Hrvatskom saboru.

Članak 107.

(9) Poslove iz stavaka 6. 7. i 8. ovog članka obavlja zajednička komisija sastavljena od tri (3) predstavnika Ureda državne uprave, odnosno Gradskog ureda i tri (3) predstavnika školskih sindikata. Predstavnici školskih sindikata određuju se razmjerno zastupljenosti sindikata na području županije, odnosno Grada Zagreba, na način da sudjeluju 2 predstavnika većinskog i 1 predstavnik manjinskog školskog sindikata na području županije, odnosno Grada Zagreba. Sastav i način rada zajedničke komisije propisuje ministar.

Obrazloženje:

Predloženom izmjenom se detaljnije propisuje sastav zajedničke komisije kako bi se ubuduće izbjegli sporovi među stranama, kao i zlouporabe primijećene u primjeni ovog stavka.

Zaključak:

Upućivanje ili eventualno neupućivanje predložene zakonske promjene u saborsku proceduru bit će dvostruki test vjerodostojnosti aktualne vlasti. Vlast će pokazati da ne(ima) dvostruke kriterije, odnosno da se stavovi vladajućih ne mijenjaju ovisno o tome jesu li u poziciji ili opoziciji. Ministru Jovanoviću će članak 107. biti prvi ozbiljan test utemeljenosti njegovih najava o bespoštednoj borbi protiv korupcije u resoru koji je preuzeo.